

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תאריך: 136 • מען מברקים: "עולמפרם" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסף ינאי • עורכת-בית: יופי שנון • עורכת כותב: לילית בוארון • צלמי מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרני • המו"ל: "העולם הזה" בע"מ • מודפס ב"הדפוס החדש" בע"מ, תל-אביב, רחוב בני אביגדור • הפצה "בע"מ • גזופות צינקוגרפיה "כספי" בע"מ.

קצת ירי

בשבוע שעבר מסרו העיתונים כי שופט ציונה לעצור עורכי-דין ותיק ומכור בד, שנחשד על-ידי המישטרה בכך שביקש לגנוב רכוש מן הסכפת של לקו' חה, שנפטרה.

השופט גם החליט לאסור את פירסום שמו של עורכי-הדין, בטענה שיש בפירסום כדי לגרום לו נזק חמור.

אינו בטוח אם החלטת השופט היתה בהתאם לחוק. אך אני בטוח כי החלטתה גרמה נזק חמור לכמה עורכי-דין אחרים.

כי ברגע שאותה ידיעה פורסמה ברבים, החל מישטח-הנידונים הגדול, תוך יממה אחת שמעת את שמותיהם של ארבעה עורכי-דין שונים — כולם מוכבדים וותיקים.

בעלי-סוד סיפרו לי כי עורך-דין פלוני נעלם מן השטח, והתמיד שדתי בו"ל עורכי-הדין האלמוני נאמר כי נתפס בכמה רמאויות וגניבות. וכן הלאה.

עברו עוד יומיים, וכל עורכי-הדין, העי' תונאים ומי יודע מי עוד ידעו את שמו של עורכי-הדין העצור, השם נמסר מאיש לאיש, והפך סנסציה. איסור פירסומו אך הוסיף נופך לפרשה.

הוא גם עורר את החשש כי "המיש" פטנים מגינים זה על זה, וכי השופט לא היה מחליט כפי שהחליט אילו היה הנא-שם "רוכל בשם אבטובול".

נדמה לי כי מיקרה זה מוכיח שוב את טענתנו, כי איסור פירסום שמו של חשוד אינו סותר רק את רוח החוק ואת חופשי המידע — אלא הוא גם יכול להסב נזק חמור לרבים.

פרשת אהרון אבר-חצירא מטילה אור על עניין זה מוויית אחרת. נביח שהיה קיים חוק לאיסור פירסום שמותיהם של חשודים. האם יתואר מה היה קורה במיקרה זה?

בה אחר זה נעצרו ראשיו של מישרד-הדתות. אחר-כך נחקר השר עצמו. העי' תונות היתה מדווחת כי "נאסרו פקידים בכירים במישרד ממשלתי", וכי "המישטרה טוענת כי שר מסויים קיבל שוחד".

לא זה בלבד שלא היתה במיקרה זה כל אפשרות לפקח על המתרחש בפרשה ציבורית בעלת חשיבות ממדרגה ראשו-נה, אלא שהארץ היתה נופלת קורבן ל-חרושת-שמעוץ שלא תתואר. הדבר היה יוצר מצב כללי של חשדות והחשדות, משבש לחלוטין את התהליכים הדמוקרטיים. החל בראש-הממשלה וכלה באה-רון השרים, היו כולם נופלים קורבן לשמועות ודונויות.

אני מקווה שעם פרישתו של שמואל תמיר ממישרד-המישטחים מת גם רעיון-נפל זה, שגוהג מתמכתו — כמו כמה פעדים אחרים להגבלת חופשי-העיתונות.

כמו בן-גוריון

ובגין

תמיר עצמו אינו יכול, כנראה, להניח לנו, גם אחרי פרישתו, הוא מוכה אותו במטר בלתי-פוסק של השמצות.

בראיון שהעניק לישיעהו בן-פורת בי-אני מקוה שעם פרישתו של שמואל תמיר ממישרד-המישטחים מת גם רעיון-נפל זה, שגוהג מתמכתו — כמו כמה פעדים אחרים להגבלת חופשי-העיתונות.

כמו בן-גוריון

ובגין

תמיר עצמו אינו יכול, כנראה, להניח לנו, גם אחרי פרישתו, הוא מוכה אותו במטר בלתי-פוסק של השמצות.

בראיון שהעניק לישיעהו בן-פורת בי-אני מקוה שעם פרישתו של שמואל תמיר ממישרד-המישטחים מת גם רעיון-נפל זה, שגוהג מתמכתו — כמו כמה פעדים אחרים להגבלת חופשי-העיתונות.

כמו בן-גוריון

ובגין

שורת המתנדבים, אירגון קטן שמילא תפקיד מסויים במשך כמה שנים, אך הוא היה חלק ממערכה גדולה שהתנהלה אז בין העולם הזה ובין צמרת המישטרה. בנו של דויד בן-גוריון, שכיהן אז כסגן המפקח הכללי של המישטרה, העדיף להגיש את המישפט נגד המתנדבים, שפירסמו בקלות-דעת חובבנית חומר שלא ניתן היה להור כיהן, תחת להגיש את המישפט נגד העולם הזה, שששה עבודת-החקירה מיקצועית ושפירסם שורה ארוכה של האשמות נגדו.

תמיר לא נכנס לפרשה זו במיקרה. אני אישית שיכנעתי — בקושי רב — את ראשי שורת-המתנדבים, אליקים העזני ודויד ארנפלד ז"ל, להטיל את ההגנה על תמיר. העזני התנגד לכך תחילה בכל תוקף, מתוך הערכה מסוימת לתמיר.

מישפט קסטנר נפל בחלקו של תמיר בכותב ראובן ("רומק") גרינברג המנוח, איש לח"י, שהיה אחד המודיעים החשובים של העולם הזה. רומק הביא לתמיר את מלכיאל גרינוולד, שנגדו הגיש היועץ המשפטי, חיים כהן, את תביעת-הידבה.

היו לתמיר הישגים חשובים במישפט זה — אך איש לא היה שומע עליהם, לולא העולם הזה. העיתונות התעלמה מן המישפט. רק הסיקור השבועי של העולם הזה, שהקדיש לפרשה את שעריו ואת עמודיו, שבר את קשר-השתקה והפך את המישפט למאורע פוליטי חשוב ביותר.

אגב — תמיר הפסיד בשני המישפטים, בניגוד לרושם שהתקבל בציבור. שורת המתנדבים הפסידה במישפט בבית-המישפט המחוזי, וגרינוולד הפסיד במישפט בבית-המישפט העליון.

יש עשרות עדים לטיב היחסים שהיו קיימים אז בין תמיר ושבועון זה. במה-לך המישפטים, שנמשכו כמה שנים, לא היה כמעט יום שבו לא התראו תמיר ואנשי העולם הזה — אם במערכת השבועון, אם במישרדו של תמיר, ואם בביתו ברמת-גן. שני כתבים של העולם הזה עסקו בתקופות מסוימות כמעט באופן בלעדני בענייני תמיר — עימנואל פרת, כיום עובד הטלוויזיה, ואלכס מסיס, כיום מנהל חברה להפצה ולאירגון סירטי-קולנוע.

תמיר לא הסתפק במה שנכתב עליו. הוא היה בא למערכת לקרוא ולערך את החומר, ולא פעם ניגש ישר לדפוס הכי-תיב לעובדי-הליניטיפ תוספות ותיקונים ל-

יש עשרות עדים לטיב היחסים שהיו קיימים אז בין תמיר ושבועון זה. במה-לך המישפטים, שנמשכו כמה שנים, לא היה כמעט יום שבו לא התראו תמיר ואנשי העולם הזה — אם במערכת השבועון, אם במישרדו של תמיר, ואם בביתו ברמת-גן. שני כתבים של העולם הזה עסקו בתקופות מסוימות כמעט באופן בלעדני בענייני תמיר — עימנואל פרת, כיום עובד הטלוויזיה, ואלכס מסיס, כיום מנהל חברה להפצה ולאירגון סירטי-קולנוע.

תמיר לא הסתפק במה שנכתב עליו. הוא היה בא למערכת לקרוא ולערך את החומר, ולא פעם ניגש ישר לדפוס הכי-תיב לעובדי-הליניטיפ תוספות ותיקונים ל-

יש עשרות עדים לטיב היחסים שהיו קיימים אז בין תמיר ושבועון זה. במה-לך המישפטים, שנמשכו כמה שנים, לא היה כמעט יום שבו לא התראו תמיר ואנשי העולם הזה — אם במערכת השבועון, אם במישרדו של תמיר, ואם בביתו ברמת-גן. שני כתבים של העולם הזה עסקו בתקופות מסוימות כמעט באופן בלעדני בענייני תמיר — עימנואל פרת, כיום עובד הטלוויזיה, ואלכס מסיס, כיום מנהל חברה להפצה ולאירגון סירטי-קולנוע.

תמיר לא הסתפק במה שנכתב עליו. הוא היה בא למערכת לקרוא ולערך את החומר, ולא פעם ניגש ישר לדפוס הכי-תיב לעובדי-הליניטיפ תוספות ותיקונים ל-

יש עשרות עדים לטיב היחסים שהיו קיימים אז בין תמיר ושבועון זה. במה-לך המישפטים, שנמשכו כמה שנים, לא היה כמעט יום שבו לא התראו תמיר ואנשי העולם הזה — אם במערכת השבועון, אם במישרדו של תמיר, ואם בביתו ברמת-גן. שני כתבים של העולם הזה עסקו בתקופות מסוימות כמעט באופן בלעדני בענייני תמיר — עימנואל פרת, כיום עובד הטלוויזיה, ואלכס מסיס, כיום מנהל חברה להפצה ולאירגון סירטי-קולנוע.

תמיר לא הסתפק במה שנכתב עליו. הוא היה בא למערכת לקרוא ולערך את החומר, ולא פעם ניגש ישר לדפוס הכי-תיב לעובדי-הליניטיפ תוספות ותיקונים ל-

תמיר בכנסת

"לא היה רומן עם אורי אבנרי"

מאמרים עליו. בתוספות האלה לא חסרו מחמאות לעצמו.

יחסים מיוחדים אלה נמשכו כמעט עשר שנים. ב-1953 כבר היה תמיר בן-בית בי העולם הזה, ושיפתו פעולה בכמה סרי-גיות — חזן המילחמה נגד הצעת חוקי בטיחות-המדינה שהוכנה אז על-ידי חיים כהן, ושהטיל עונשים מפליגים על עברי-רות רבות בעלות אופי פוליטי. (מי היה חולם אז שיבוא יום ושר-המישפטים שמו-אל תמיר יביא לחקיקת חוקים קיצוניים עוד יותר באמתלה של "מניעת טרור")!

חיים כהן נבחר על-ידינו כאישי-השנה תשי"ג. אישי-השנה תשי"ד היה ישראל קסטנר — ובכך הפך העולם הזה את מישפט-קסטנר למאורע העיקרי של 1954.

שמואל תמיר עצמו היה אישי-השנה שלנו לשנת תשט"ו, ב-1955.

הקשרים נמשכו עד סוף שנות ה-50.

או החליט תמיר לנטוש את דרך המאבק, והתחיל בדרכו אל המימסד, תוך ניצול תמימותם של רבים וטובים שהאמינו לו שהוא הולך להקים "מישטר חדש". מובן שאז חזל לעניין את העולם הזה, שהמשיך בדרכו.

מלבון

עד שרון

עד רקע זה יש עניין פסיכולוגי בחלק השני של הקטע המצוטט, שבו משייך תמיר את עצמו לשורה נכבדה של גדולי-המדינה — שהעולם הזה הילל אותם, כביכול, ולאחר מכן השמיץ אותם.

חוששני שאין כאן רק אייבהנה טוטא-לית של תפקידו של עיתון. יש פה גם גילוי מעניין של עולמו הרוחני של שמר אל תמיר עצמו.

לעיתון לוחם ועצמאי אין "גיבורים". הוא מסקר מאורעות, כאשר אדם ממלא תפקיד חיובי במאורע מסויים, מובן שהוא משתקף בדיווח באור חיובי, כאשר הוא ממלא תפקיד שלילי, הוא נראה שלילי.

למשל: פינחס לבון נראה באור שלילי לי מאוד, כאשר כיהן בתפקיד שרי-הבי-חון. העולם הזה כינה אותו בשם "מגנוני", מפני שאמר פעם בכנסת כי הביפוש שנערך בביתו של ערבי, שבו נהרס הריהוט של האיש, "לא נשברו רהיטי המגנוני".

אותו לבון עצמו מילא תפקיד חיובי ביותר בימי הפרשה הגדולה, ואז השתק פה דמותו מעל עמודי העולם הזה באור חיובי ביותר.

הוא הדין לגבי כל אותה רשימה מפור-ארת. העולם הזה העלה על נס את משה שרת כאשר היה לו אומץ-הלב להתייצב מול בן-גוריון ומדיניותו הרפתקנית, אך הוא זכה בביקורת חריפה כאשר נהג בפחדנות. (פעם קבע שרת כי גילויי הנו-לם הזה על היוזמה להפגישו עם גמאל עבד-אל-נאצר הם "שקר גס, כמו כל הידיעות של העולם הזה) — ובאותו יום עצמו רשם ביומנו הפרטי פרטים מלאים על אותה יוזמה!

העולם הזה לא "השמיץ" מעולם את נתן ילין-מור או חנום גולדמן — פשוט מפני שמעולם לא עשו מעשים שנראו לנו כשליליים. עם מנחם בגין קיימנו תמיד יחסים הוגנים, אף ששללנו את השקפיו תיו ודרכו.

דוגמה קיצונית היא דרכו של אריק שרון. היתה תקופה שבה קיים יחסים הדדי-קים עם אנשי-שלום כמו עמוס קינן, ודיבר על האפשרות להקים גוף פוליטי חדש שיביא את השלום. אז ניהל גם משא-ומתן עם משה קול, שהוא יונה לכל-הדעות. בשנים האחרונות שינה את טעמו (או הסיר את המסווה) והפך בעל דעות שנוף-מהן ריח פאשיסטי.

בוויכוחים על עניינים צבאיים נראה לנו לא פעם ששרון ממלא תפקיד חיו-בי, ודיעה זו השתקפה בדיווח השבועון. פעלו בעניין ההתנחלות, לעומת זאת, נר-אה לנו כאסון לאומי — וגם זה משתקף בדיווח.

את יגאל אלון חיבבנו תמיד. הדיווח עליו היה לרוב חיובי, מפני שמעשיו היו חיוביים. כאשר איכזב בתפקיד שרי-החוק, לא היה מנוס מלדווח גם על כך. לא היו שום "צילומי-זוועה".

נראה שדווקא הרשימה המוגשת על-ידי תמיר מדגישה מחדש את העיקרון היסודי של העולם הזה, המתבטא בסיסמה "בלי מורא. בלי משוא-פנים". כך צריך עיתון לנהוג. זהו אל-ף-יבית של עיתונות טובה, אך זהו בהערתו של תמיר זווית פסי-כולוגית. ידוע שכל אדם מחפש אצל זר-לחו את הפגם העיקרי של עצמו, תר-פעה שחכמינו הנציחו אותה בפסוק "כל הפוסל במומו פוסל".

מי שמכיר את דרך-חייו של תמיר אינו מתרשם שתכונת-האופי העיקרית שלו היא הנאמנות למסד או לרעיון. כמעט כל מי ששיחף עימו אי-פעם פעולה הפך שגווא המושבע. האנוכיות המחוללת שלו מביאה אותו לניצול בני-אדם, שאותם הוא זורק ללימונים סחוטים אחרי השימוש.

אדם כזה יחפש אצל זולתו את המום של עצמו, וכך, בתיאור המזור הזה של יחס העולם הזה למנהיגים פוליטיים, הוא נתן למעשה תיאור מדוייק של שיטתו שלו.

הוא הדין לגבי כל אותה רשימה מפור-ארת. העולם הזה העלה על נס את משה שרת כאשר היה לו אומץ-הלב להתייצב מול בן-גוריון ומדיניותו הרפתקנית, אך הוא זכה בביקורת חריפה כאשר נהג בפחדנות. (פעם קבע שרת כי גילויי הנו-לם הזה על היוזמה להפגישו עם גמאל עבד-אל-נאצר הם "שקר גס, כמו כל הידיעות של העולם הזה) — ובאותו יום עצמו רשם ביומנו הפרטי פרטים מלאים על אותה יוזמה!

העולם הזה לא "השמיץ" מעולם את נתן ילין-מור או חנום גולדמן — פשוט מפני שמעולם לא עשו מעשים שנראו לנו כשליליים. עם מנחם בגין קיימנו תמיד יחסים הוגנים, אף ששללנו את השקפיו תיו ודרכו.

דוגמה קיצונית היא דרכו של אריק שרון. היתה תקופה שבה קיים יחסים הדדי-קים עם אנשי-שלום כמו עמוס קינן, ודיבר על האפשרות להקים גוף פוליטי חדש שיביא את השלום. אז ניהל גם משא-ומתן עם משה קול, שהוא יונה לכל-הדעות. בשנים האחרונות שינה את טעמו (או הסיר את המסווה) והפך בעל דעות שנוף-מהן ריח פאשיסטי.

בוויכוחים על עניינים צבאיים נראה לנו לא פעם ששרון ממלא תפקיד חיו-בי, ודיעה זו השתקפה בדיווח השבועון. פעלו בעניין ההתנחלות, לעומת זאת, נר-אה לנו כאסון לאומי — וגם זה משתקף בדיווח.

את יגאל אלון חיבבנו תמיד. הדיווח עליו היה לרוב חיובי, מפני שמעשיו היו חיוביים. כאשר איכזב בתפקיד שרי-החוק, לא היה מנוס מלדווח גם על כך. לא היו שום "צילומי-זוועה".

נראה שדווקא הרשימה המוגשת על-ידי תמיר מדגישה מחדש את העיקרון היסודי של העולם הזה, המתבטא בסיסמה "בלי מורא. בלי משוא-פנים". כך צריך עיתון לנהוג. זהו אל-ף-יבית של עיתונות טובה, אך זהו בהערתו של תמיר זווית פסי-כולוגית. ידוע שכל אדם מחפש אצל זר-לחו את הפגם העיקרי של עצמו, תר-פעה שחכמינו הנציחו אותה בפסוק "כל הפוסל במומו פוסל".

מי שמכיר את דרך-חייו של תמיר אינו מתרשם שתכונת-האופי העיקרית שלו היא הנאמנות למסד או לרעיון. כמעט כל מי ששיחף עימו אי-פעם פעולה הפך שגווא המושבע. האנוכיות המחוללת שלו מביאה אותו לניצול בני-אדם, שאותם הוא זורק ללימונים סחוטים אחרי השימוש.

אדם כזה יחפש אצל זולתו את המום של עצמו, וכך, בתיאור המזור הזה של יחס העולם הזה למנהיגים פוליטיים, הוא נתן למעשה תיאור מדוייק של שיטתו שלו.

הוא הדין לגבי כל אותה רשימה מפור-ארת. העולם הזה העלה על נס את משה שרת כאשר היה לו אומץ-הלב להתייצב מול בן-גוריון ומדיניותו הרפתקנית, אך הוא זכה בביקורת חריפה כאשר נהג בפחדנות. (פעם קבע שרת כי גילויי הנו-לם הזה על היוזמה להפגישו עם גמאל עבד-אל-נאצר הם "שקר גס, כמו כל הידיעות של העולם הזה) — ובאותו יום עצמו רשם ביומנו הפרטי פרטים מלאים על אותה יוזמה!

העולם הזה לא "השמיץ" מעולם את נתן ילין-מור או חנום גולדמן — פשוט מפני שמעולם לא עשו מעשים שנראו לנו כשליליים. עם מנחם בגין קיימנו תמיד יחסים הוגנים, אף ששללנו את השקפיו תיו ודרכו.

דוגמה קיצונית היא דרכו של אריק שרון. היתה תקופה שבה קיים יחסים הדדי-קים עם אנשי-שלום כמו עמוס קינן, ודיבר על האפשרות להקים גוף פוליטי חדש שיביא את השלום. אז ניהל גם משא-ומתן עם משה קול, שהוא יונה לכל-הדעות. בשנים האחרונות שינה את טעמו (או הסיר את המסווה) והפך בעל דעות שנוף-מהן ריח פאשיסטי.

בוויכוחים על עניינים צבאיים נראה לנו לא פעם ששרון ממלא תפקיד חיו-בי, ודיעה זו השתקפה בדיווח השבועון. פעלו בעניין ההתנחלות, לעומת זאת, נר-אה לנו כאסון לאומי — וגם זה משתקף בדיווח.

את יגאל אלון חיבבנו תמיד. הדיווח עליו היה לרוב חיובי, מפני שמעשיו היו חיוביים. כאשר איכזב בתפקיד שרי-החוק, לא היה מנוס מלדווח גם על כך. לא היו שום "צילומי-זוועה".

נראה שדווקא הרשימה המוגשת על-ידי תמיר מדגישה מחדש את העיקרון היסודי של העולם הזה, המתבטא בסיסמה "בלי מורא. בלי משוא-פנים". כך צריך עיתון לנהוג. זהו אל-ף-יבית של עיתונות טובה, אך זהו בהערתו של תמיר זווית פסי-כולוגית. ידוע שכל אדם מחפש אצל זר-לחו את הפגם העיקרי של עצמו, תר-פעה שחכמינו הנציחו אותה בפסוק "כל הפוסל במומו פוסל".

מי שמכיר את דרך-חייו של תמיר אינו מתרשם שתכונת-האופי העיקרית שלו היא הנאמנות למסד או לרעיון. כמעט כל מי ששיחף עימו אי-פעם פעולה הפך שגווא המושבע. האנוכיות המחוללת שלו מביאה אותו לניצול בני-אדם, שאותם הוא זורק ללימונים סחוטים אחרי השימוש.

אדם כזה יחפש אצל זולתו את המום של עצמו, וכך, בתיאור המזור הזה של יחס העולם הזה למנהיגים פוליטיים, הוא נתן למעשה תיאור מדוייק של שיטתו שלו.